



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΑΝΑΡΤΗΘΕΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ
«ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»
ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΜΕ
ΤΙΤΛΟ

**«ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ»**

Άρθρα 4-14

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. Ταυτότητα Διαβούλευσης	2
B. Σχόλια επί του Σχεδίου Νόμου	2
Γ. Παρουσίαση και Επεξεργασία Σχολίων ανά Άρθρο του Σχεδίου Νόμου	5
Άρθρο 1 : Σκοπός.....	5
Άρθρο 2 : Ορισμοί	12
Άρθρο 3 : Αρμοδιότητες της ΡΑΕ	13
Άρθρο 4 : Σχέσεις ΡΑΕ με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	13
Άρθρο 5 : Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας.....	13
Άρθρο 6 : Ορισμός και αρμοδιότητες του Διαχειριστή της Χονδρικής Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας	15
Άρθρο 7 : Ορισμός και αρμοδιότητες του ΟΔΑΗΕ	15
Άρθρο 8 : Εκκαθάριση και Διακανονισμός Συναλλαγών.....	15
Άρθρο 9 : Καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ)	15
Άρθρο 10 : Σκοπός – Αρμοδιότητες της ΛΑΓΗΕ Α.Ε.	16
Άρθρο 11 : Κατάρτιση και τροποποίηση των Κωδίκων των Αγορών, του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος ..	16
Άρθρο 12 : Τροποποιήσεις του ν. 4001/2011	17
Άρθρο 13 : Τελικές και μεταβατικές διατάξεις	18
Άρθρο 14 : Καταργούμενες διατάξεις.....	18
Άρθρο 15 : Έναρξη ισχύος των διατάξεων	18

Α. Ταυτότητα Διαβούλευσης

Επισπεύδων Φορέας	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Είδος Διαβούλευσης	Σχέδιο Νόμου
Τίτλος	ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Έναρξη Διαβούλευσης	12 Σεπτεμβρίου 2016, 15:30
Λήξη Διαβούλευσης	21 Σεπτεμβρίου 2016, 15:00
Δικτυακός Τόπος Ανάρτησης	http://www.opengov.gr/minenv/?p=8023
Σύνταξη Έκθεσης	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
Πλήθος Άρθρων Σχεδίου Νόμου	15
Πλήθος Σχολίων Διαβούλευσης	18
Αριθμός Σχολιαστών	5

Β. Σχόλια επί του Σχεδίου Νόμου

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2016 το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έθεσε το ως άνω σχέδιο νόμου σε δημόσια διαβούλευση. Το σχέδιο νόμου αφορά στην Αναδιοργάνωση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε εφαρμογή της νομοθεσίας για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες διατάξεις. Η διαδικασία της διαβούλευσης ολοκληρώθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2016.

Κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης αναρτήθηκαν στον Διαδικτυακό Τόπο Ανάρτησης του Υπουργείου (<http://www.opengov.gr/minenv/?p=8023>) συνολικά 18 σχόλια, τα οποία αποτελούσαν γενικές και ειδικές απόψεις και προτάσεις από φορείς.

Στον πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι συμμετέχοντες μέσω της διαδικασίας της διαβούλευσης και το σύνολο των σχολίων που ανήρτησαν.

Πίνακας 1: Συμμετέχοντες στη Διαβούλευση	
Συμμετέχων	Σύνολο Σχολίων
ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών	1
ΔΕΗ Α.Ε.	1
Ινστιτούτο Ενέργειας ΝΑ Ευρώπης (ΙΕΝΕ)	7
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΚΕΜΕΧ, ΕΠΕΦΑ	1
Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΑΗ)	8
Γενικό άθροισμα	18

Στον πίνακα 2 παρουσιάζεται το τελικό, συνολικό και ανά άρθρο πλήθος των σχολίων, επί του σχεδίου νόμου.

Πίνακας 2: Σύνολο σχολίων κατ' άρθρο		
Άρθρο	Τίτλος	Σύνολο
1	Σκοπός	5
2	Ορισμοί	2
3	Αρμοδιότητες της ΡΑΕ	2
4	Σχέσεις ΡΑΕ με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	1
5	Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας	2
6	Ορισμός και αρμοδιότητες του Διαχειριστή της Χονδρικής Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας	0
7	Ορισμός και αρμοδιότητες του ΟΔΑΗΕ	0
8	Εκκαθάριση και Διακανονισμός Συναλλαγών	1
9	Καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ)	1
10	Σκοπός – Αρμοδιότητες της ΛΑΓΗΕ Α.Ε.	0
11	Κατάρτιση και τροποποίηση των Κωδίκων των Αγορών, του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος	2
12	Τροποποιήσεις του ν. 4001/2011	2
13	Τελικές και μεταβατικές διατάξεις	0
14	Καταργούμενες διατάξεις	0
15	Έναρξη ισχύος των διατάξεων	0
Γενικό άθροισμα		18

Με αφορμή τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης δημόσιας διαβούλευσης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιδοκιμάζει τη συμμετοχή και εκφράζει την ικανοποίηση του για το γεγονός ότι μέσα από ανοιχτές διαδικασίες, οι οποίες δεν περιορίστηκαν μόνο στην υποβολή των σχολίων, αλλά περιλάμβαναν και συνεχείς επαφές με τους εμπλεκόμενους φορείς, δόθηκε η ευκαιρία να εμπλουτιστεί και να βελτιωθεί το νομοσχέδιο.

Τα σχόλια εξετάστηκαν και έγιναν οι απαραίτητες βελτιωτικές αλλαγές.

Με τη δημόσια διαβούλευση δόθηκε η ευκαιρία οι πολίτες και οι φορείς να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση του νομοσχεδίου, που αποτελεί απαίτηση σε ένα κράτος δημοκρατίας που επιδιώκει την ανάπτυξη με βάση και τη γνώμη της κοινωνίας.

Στην ενότητα Γ που ακολουθεί γίνεται παρουσίαση και επεξεργασία των σχολίων που υποβλήθηκαν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Διαδικτυακού Τόπου Διαβουλεύσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (<http://www.opengov.gr/minenv/?p=8023>).

Γ. Παρουσίαση και Επεξεργασία Σχολίων ανά Άρθρο του Σχεδίου Νόμου

Άρθρο 1 : Σκοπός

Α/Α	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
1	Χαιρετίζουμε τη διαμόρφωση σχεδίου νόμου που εισάγει τις βασικές παραμέτρους σχεδιασμού της νέας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η πρόβλεψη για προθεσμιακά προϊόντα εντός και εκτός χονδρεμπορικής (δηλ. συμπεριλαμβανομένων των διμερών συμβάσεων) αποτελεί πάγιο αίτημα της βιομηχανίας εδώ και χρόνια και θεωρούμε ότι με την πιστή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που τίθενται στο 3ο Μνημόνιο για την εισαγωγή πραγματικού ανταγωνισμού στη λιανική, οι νέοι συσχετισμοί θα επιτρέψουν την απομάκρυνση από το μοντέλο της υποχρεωτικής χονδρεμπορικής αγοράς που καθιερώθηκε στη χώρα μας για να αντισταθμίσει την απόλυτη ισχύ της ΔΕΗ στις αγορές ηλεκτρισμού (παραγωγή, προμήθεια). Στο πλαίσιο αυτό, οι δημιουργούμενες αγορές, δηλ. η ενδοημερήσια, η αγορά εξισορρόπησης, η προθεσμιακή αγορά σε συνδυασμό με την αγορά επόμενης ημέρας που ήδη υπάρχει, εφόσον λειτουργήσουν σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού χωρίς τη συντηρητική ασυμμετρία που υφίσταται σήμερα μεταξύ των ιδιωτών παραγωγών/προμηθευτών και της ΔΕΗ, μπορούν να συμβάλλουν καίρια στη μείωση του τελικού ενεργειακού κόστους για την ενεργό βιομηχανία και στην ελάφρυνση εν γένει των καταναλωτών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικές και εξορθολογισμένες αποδόσεις για το ηλεκτροπαραγωγικό σύστημα της χώρας, γεγονός που εν τέλει συμβάλει στην ασφάλεια εφοδιασμού.	Τα σχόλια έχουν ληφθεί μερικώς υπόψη ενώ θα γίνουν και σχετικές αναφορές στους οικείους Κώδικες των Αγορών.
	Θεωρούμε ωστόσο ότι είναι αναγκαίο το ν/σ να γίνει πιο συγκεκριμένο σε αρκετά σημεία, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των προθεσμίων υλοποίησης και έναρξης λειτουργίας των νέων αγορών (βλ. ενδεικτικά άρθρο 3§3 του Σ/Ν), καθώς σε αντίθετη περίπτωση παραιτείται η αβεβαιότητα για τη μετάβαση στο νέο μοντέλο αγοράς, γεγονός που δεν επιτρέπει στον επιχειρηματικό ιστό της χώρας και τις εταιρείες ηλεκτροπαραγωγής να διαμορφώσουν τον μεσομακροπρόθεσμο σχεδιασμό τους. Για να καταδειχθεί η προτεραιότητα ολοκλήρωσης της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης και να αυτοδυσμευνεί η Πολιτεία και οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να επιταχυνθούν τα επόμενα βήματα, προτείνουμε να τεθούν ήδη στο νόμο τα ορόσημα που προδιαγράφονται στη Συμφωνία της Ελλάδας με τους Θεσμούς.	
	Πέραν του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, η άποψη του ΣΕΒ είναι ότι το σχέδιο νόμου θα μπορούσε να κεφαλαιοποιήσει την εμπειρία και προεργασία που έλαβε χώρα από τη ΡΑΕ, τον ΛΑΓΗΕ και τον ΑΔΜΗΕ σε συνεργασία με διεθνούς κύρους συμβουλευτική εταιρεία (ECCO International), ώστε να προδιαγραφεί με μεγαλύτερη λεπτομέρεια ορισμένες πτυχές του βασικού σχεδιασμού των νέων αγορών, και να συμπεριλάβει συγκεκριμένες αναφορές για τη συμμετοχή του demand response στις σχεδιαζόμενες αγορές.	

2	Η ΔΕΗ Α.Ε. έχει κατ' επιανάληψη εκφράσει την άποψη ότι η τρέχουσα οργάνωση της χονδρεμπορικής Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Η/Ε) είναι πλέον ξεπερασμένη και δεν είναι αποτελεσματική. Ως εκ τούτου υποστηρίζει την προώθηση της Πολιτικής, της Ρυθμιστικής Αρχής και των Διαχειριστών για την όσο το δυνατό ταχύτερη μετάβαση σε ένα νέο Μοντέλο Χονδρεμπορικής Αγοράς, συμβατό με το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Στόχο (Target Model). Το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο αποτελεί το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και θεωρούμε ότι θα συμβάλει θετικά τόσο στην ορθολογικοποίηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εγχώριας Αγοράς Η/Ε όσο και στη μελλοντική ενοποίηση της με τις άλλες Ευρωπαϊκές Αγορές Η/Ε, με θετικά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες στην Αγορά και τους τελικούς καταναλωτές. Παρατηρούμε, ωστόσο, ότι το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο ορίζει τις επιμέρους Αγορές Η/Ε του νέου Μοντέλου (π.χ. Προθεσμιακή, Ενδοημερήσια κλπ), αλλά δεν περιγράφει επαρκώς τις Αγορές αυτές, ούτε καν σε επίπεδο γενικών αρχών, πολύ δε περισσότερο στη λεπτομέρεια τους. Θεωρούμε ότι οι γενικές αρχές λειτουργίας των επιμέρους Αγορών –που δεν περιέχονται στο νομοσχέδιο, αλλά προφανώς θα εξειδικευτούν με κανονιστικές πράξεις- είναι κρίσιμης σημασίας και θα κρίνουν τελικά την αποτελεσματικότητα του νέου Μοντέλου Αγοράς. Τα ζητήματα που θεωρούμε κρίσιμης σημασίας συνοψίζονται εν συντομία στα εξής: (α) Η επιλογή του Μοντέλου Κατανομής Φορτίου (Κεντρική ή Αποκεντρωμένη Κατανομή): Δεν υπάρχει σαφής πρόβλεψη στο νομοσχέδιο, παρόλα αυτά από την επιλογή υποχρεωτικών προσφορών στην Προμηθευτική Αγορά (άρθρο 5 του νομοσχεδίου, βλ. και παράγραφο (β) κατωτέρω) διαφαίνεται προτίμηση για Μοντέλο Κεντρικής Κατανομής. Θεωρούμε ότι το Μοντέλο Αποκεντρωμένης Κατανομής, που εφαρμόζεται στη συντριπτική πλειοψηφία Αγορών Η/Ε των Ευρωπαϊκών χωρών, είναι προτιμότερο γιατί είναι πιο αποτελεσματικό. Παρέχει μεγαλύτερη ευελίξία στους συμμετέχοντες να διαχειρίζονται το χαρτοφυλάκιο Παραγωγής και Προμήθειας που κατέχουν, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, πράγμα που τελικά μεταφράζεται σε χαμηλότερες τιμές Η/Ε προς τους τελικούς καταναλωτές. (β) Η επιλογή υποχρεωτικών προσφορών των μέσων παραγωγής στην Προμηθευτική Αγορά, όπως διαφαίνεται στο άρθρο 5: Οι υποχρεωτικές προσφορές, συνδυαζόμενες με Μοντέλο Κεντρικής Κατανομής Φορτίου, πρακτικά οδηγούν σε μια Προμηθευτική Αγορά Η/Ε ίδια με τη σημερινή, μεταφέροντας στη νέα Αγορά όλες τις αναποτελεσματικότητες και δυσλειτουργίες της σημερινής Αγοράς και ακυρώνοντας ευθύς εξ αρχής πολλά από τα αναμενόμενα πλεονεκτήματα του νέου σχεδιασμού. (γ) Η επιλογή προσφορών ανά μονάδα παραγωγής ή ανά χαρτοφυλάκιο (unit bidding ή portfolio bidding): Δεν υπάρχει σαφής πρόβλεψη στο νομοσχέδιο, παρόλα αυτά από την επιλογή υποχρεωτικών προσφορών διαφαίνεται προτίμηση για προσφορές ανά μονάδα (unit bidding). Θεωρούμε ότι είναι σημαντικό να δοθεί στους παραγωγούς Η/Ε η δυνατότητα να υποβάλουν προσφορές ανά χαρτοφυλάκιο μονάδων, όπως γίνεται στη συντριπτική πλειοψηφία Αγορών Η/Ε των Ευρωπαϊκών χωρών, διότι έτσι βελτιώνεται η διαχείριση του χαρτοφυλακίου παραγωγής, άρα μειώνεται το κόστος και τα τιμολόγια Η/Ε.	Τα σχόλια έχουν ληφθεί μερικώς υπόψη ενώ θα γίνουν και σχετικές αναφορές στους οικείους Κώδικες των Αγορών.
---	--	--

	(δ) Το ζήτημα του Φορέα Κάλυψης είναι ακανθώδες και δυσπρόσιτο κατά την τρέχουσα συγκυρία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μέχρι σήμερα προσπάθειες για τον ορισμό Φορέα Κάλυψης που προβλέπεται στους υφιστάμενους Κώδικες δεν έχουν τελεσφορήσει, ο νόμος θα πρέπει να διασφαλίζει ουσιαστικές λύσεις ή σαφείς κατευθύνσεις για τη λύση του προβλήματος. (ε) Οι παράγραφοι 5,6 και 7 του άρθρου 11 του νομοσχεδίου θεωρούμε ότι δίνουν υπερβολικά ευρείες αρμοδιότητες στη Ρυθμιστική Αρχή. Οι αρμοδιότητες οφείλουν να εξειδικευτούν και να οριοθετηθούν. (στ) Ειδικότερα, για την παράγραφο 6 του άρθρου 11: Διαφωνούμε με τη θέσπιση ανώτατου ποσοστού συναλλαγών μέσω συμβάσεων αγοράς και πώλησης προθεσμιακών προϊόντων Η/Ε για τους συμμετέχοντες. Η θέσπιση αυτού του ανώτατου ποσοστού συναλλαγών αφενός θα περιορίσει τη ρευστότητα της Προθεσμιακής Αγοράς, αφετέρου θα αυξήσει τον κίνδυνο τιμών των συμμετεχόντων, οδηγώντας σε αναποτελεσματική λειτουργία της Αγοράς και υψηλότερο κόστος, άρα και σε υψηλότερες τιμές Η/Ε στον τελικό καταναλωτή.	
3	Το ΙΕΝΕ χαιρετίζει την πρωτοβουλία του ΥΠΕΝ για τον δημόσιο διάλογο αναφορικά με το Σχέδιο Νόμου με τίτλο: «Αναδιοργάνωση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε εφαρμογή της νομοθεσίας για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες διατάξεις». Με το συγκεκριμένο Σχέδιο Νόμου δημιουργούνται τέσσερις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας με τους αντίστοιχους Διαχειριστές και τίθεται το πλαίσιο που θα οδηγήσει σταδιακά σε μια νέα κατάσταση λειτουργίας της αγοράς στη χώρα, σύμφωνα με το "target model", προς μια ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην συνέχεια του νόμου η σύνταξη των αναγκαίων Κωδικών για την λειτουργία των αγορών είναι βαρύνουσα σημασίας και κατά την σύνταξή τους θα πρέπει να αξιοποιηθεί η μέχρι τότε Ευρωπαϊκή και διεθνής εμπειρία. Βεβαίως πρέπει να αναμένονται οφέλη σε παραγωγούς, εμπορία και καταναλωτές, καθώς και στην εθνική οικονομία από μια καλά συγκροτημένη και λειτουργούσα με διαφάνεια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Στην Ελλάδα η αγορά αυτή καλύπτει το 90% περίπου, λόγω των μη διασυνδεδεμένων νησιών στο εθνικό σύστημα με την ακριβότερη ενέργεια και θα πρέπει να επιστευσθούν τα έργα διασυνδέσεων των Κυκλάδων και της Κρήτης ώστε να αυξηθεί το ποσοστό της αγοράς με ανταγωνιστικές τιμές.	Ο σχολιασμός επιβεβαιώνει την σκοπιμότητα και την στόχευση της νομοθετικής παρέμβασης.
4	ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ «ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»	Λήφθηκε μερικώς υπόψη

Με την παρούσα θα θέλαμε καταρχήν να χαρτερίσουμε την εν θέματι θεσμική πρωτοβουλία για αναδιοργάνωση της ελληνικής ενεργειακής αγοράς η οποία αναμφίβολα αποτελεί βήμα προς την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό. Εντοπίζονται σε αυτή τόσο οι σημαντικές συνιστώσες της δημιουργίας προθεσμιακής αγοράς στον ενεργειακό τομέα όσο και της ολοκλήρωσης της χονδρικής αγοράς ενέργειας ως αγοράς επόμενης ημέρας, αλλά και αγοράς εξισορρόπησης που είναι αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία της. Από την άποψη αυτή γνώμη μας είναι ότι το Σχέδιο Νόμου θα αποτελέσει σημείο αναφοράς ευρύτερης αποδοχής για την εθνική μας αγορά και θα ενισχύσει την αξιοπιστία της στο γίνεσθαι των ευρωπαϊκών αγορών της συμβάλλοντας στον στόχο της ΕΕ για τη σύζευξη αγοράς (market coupling).

Για την ομαλή όμως λειτουργία και εφαρμογή του νέου αυτού θεσμικού πλαισίου, νομοθετικού και κανονιστικού, και την αξιόπιστη και αποτελεσματική λειτουργία του απέναντι και στους ξένους θεσμούς, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν ορισμένα σημεία του τα οποία θα μπορούσαν να βελτιωθούν.

Καταρχήν, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το Σχέδιο Νόμου αν και εκσυγχρονίζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο λειτουργίας της εθνικής ενεργειακής αγοράς μας, εισάγοντας νέους και καινοτόμους θεσμούς ως προς τη λειτουργία του ΛΑΓΗΕ (προθεσμιακή αγορά, εκκαθάριση με βάση τους κανόνες και τις πρακτικές της ΕΕ), δεν αναγνωρίζει στον ΛΑΓΗΕ τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας και ούτε σκιαγραφεί ειδικότερους κανόνες που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις τέτοιων χρηματιστηρίων (όροι διαπραγμάτευσης, εισαγωγής, αναστολής κλπ.

ενεργειακών προϊόντων, διαφάνειας, συμμετοχής, συμμόρφωσης συμμετεχόντων κλπ.). Η αναγνώριση του ΛΑΓΗΕ ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας, έστω υπό τις υφιστάμενες συνθήκες του εθνικού μονοπωλίου υπό το οποίο τελεί και που φαίνεται ότι είναι ακόμη ανεκτό από την ενωσιακή έννομη τάξη (άρθρο 5 του Κανονισμού 2015/1222), θα ήταν κρίσιμη και χρήσιμη για τη χώρα ώστε η αγορά μας να μπορεί να είναι ανταγωνιστική σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές αγορές αλλά και να ικανοποιεί το αίτημα για συμβατότητα με τους ενωσιακούς κανόνες της σύζευξης αγοράς (market coupling). Είναι γνωστό ότι η πλειονότητα των κρατών μελών στην Ευρώπη σήμερα εξυπηρετείται από χρηματιστηριακές αγορές στον τομέα της ενέργειας καθώς και ότι η σύζευξη αγοράς προϋποθέτει τη δημιουργία χρηματιστηριακού περιβάλλοντος για να φιλοξενήσει την αγορά ενέργειας υπό συνθήκες ενιαίας αγοράς (internal market). Συνεπώς, θα ήταν σημαντική βελτίωση αν το Σχέδιο Νόμου προχωρούσε στην πρόβλεψη χρηματιστηριακών ρυθμίσεων αναγνωρίζοντας στον ΛΑΓΗΕ ρόλο Χρηματιστηρίου Ενέργειας.

Βέβαια δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι το σκέλος της ενεργειακής προθεσμιακής αγοράς είναι ήδη ρυθμισμένο (ν. 3606/2007) στη χώρα και ευρωπαϊκά εναρμονισμένο με τους χρηματοπιστωτικούς κανόνες (MIFID κλπ.). Όπως στις ειδικότερες πιο κάτω παρατηρήσεις μας θα επισημανθεί, η πρωτοβουλία ίδρυσης και λειτουργίας ενεργειακής προθεσμιακής αγοράς υπό κανόνες οργανωμένης διαπραγμάτευσης, προβλέπεται ήδη στο νομοθετικό μας πλαίσιο (ν. 3606/2007) που αποτελεί εναρμόνιση των ευρωπαϊκών κανόνων. Ενόψει αυτού οι ρυθμίσεις του Σχεδίου Νόμου για την ενεργειακή προθεσμιακή αγορά θα ήταν σκόπιμο να επανακαθοριστούν και να προβλεφθεί ότι και ο ΛΑΓΗΕ θα μπορεί να κάνει χρήση των δυνατοτήτων δημιουργίας μιας τέτοιας αγοράς

	υπό τις προϋποθέσεις βέβαια που το ευρωπαϊκό δίκαιο έχει ήδη ορίσει (MiFID, ν. 3606). Το Σχέδιο Νόμου υιοθετεί μεταξύ άλλων ρυθμίσεις για τη Χονδρική Αγορά Προθεσμιικών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Με βάση τον ορισμό της εν λόγω Αγοράς, αλλά και τις ειδικότερες διατάξεις που αναφέρονται σε αυτή κατά το Σχέδιο (όπως άρθρο 2 παρ. 1, άρθρο 5 παρ. 1, άρθρο 6 παρ. 3 κλπ.), πρόκειται για αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς τα προθεσμιικά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας που τυγχάνουν σε αυτή διαπραγμάτευσης, όπως καθορίζονται στο Σχέδιο, συνιστούν εξ ορισμού χρηματοπιστωτικά μέσα σύμφωνα με το ν. 3606/2007 και επομένως η εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3606/2007 δεν μπορεί να παρακαμφθεί. Επισημαίνεται ότι οι αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων αποτελούν αγορές οι οποίες ρυθμίζονται ήδη με ειδικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο που εν προκειμένω λειτουργεί με αρχές «απόλυτης εναρμόνισης» (maximum harmonisation), (βλ. ενδεικτικά Οδηγία 2004/39/EK-MiFID, Οδηγία 2003/6/EK-MAD, Οδηγία 2014/65/EE-MiFID II, Κανονισμός (ΕΕ) 600/2014-MiFIR, Οδηγία 2014/57/EE-MAD II, Κανονισμός (ΕΕ) 596/2014-MAR, Κανονισμός (ΕΕ) 648/2012-EMIR κλπ.). Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή η μεταβολή του δικαίου αυτού με θεσμικές πρωτοβουλίες εθνικής προελεύσεως. Εξάλλου και με δεδομένο ότι η ως άνω νομοθεσία (εθνική και λουτή ενωσιακή) επιτρέπει την ίδρυση και λειτουργία χονδρικής αγοράς προθεσμιικών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας ως αγοράς χρηματοπιστωτικών μέσων (π.χ. αγοράς ενεργειακών προθεσμιικών συμβολαίων, ενεργειακών συμβολαίων προαίρεσης κλπ.), εκλείπουν οι λόγοι για εκ νέου ρύθμισή της σε νομοθετικό επίπεδο. Κατόπιν τούτων, προτείνεται όπως απαλειφθούν από το Σχέδιο οι διατάξεις που αναφέρονται στην Χονδρική Αγορά Προθεσμιικών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Προς διευκόλυνση της νομοταρασκευαστικής εργασίας, προτείνεται επίσης όπως οριστεί, στη θέση των ως άνω διατάξεων, ότι ο ΛΑΓΗΕ δύναται να λειτουργεί ως διαχειριστής αγοράς και να διαχειρίζεται αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων με αντικείμενο ενεργειακά προθεσμιικά συμβόλαια ή ενεργειακά συμβόλαια προαίρεσης σύμφωνα με τους σχετικούς όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο ν. 3606/2007. Παράδειγμα τέτοιας λειτουργίας αποτελούν στη συναλλακτική πρακτική των ευρωπαϊκών αγορών μεταξύ άλλων το χρηματιστήριο European Energy Exchange AG (Γερμανίας), το χρηματιστήριο APX/ENDEX (APX Group) (ολλανδικών, βρετανικών και βελγικών συμφερόντων), το χρηματιστήριο ICE Futures Europe (Αγγλίας κ.ά.). Επίσης, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς που λαμβάνει υπόψη του το Σχέδιο για την αναδιοργάνωση της ελληνικής αγοράς ενέργειας, και ιδίως τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1222 (market coupling) της Επιτροπής που αποτελεί εκτελεστικό μέτρο του Κανονισμού (ΕΕ) 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ορίζεται ως αναγκαία προϋπόθεση για την ενιαία αγορά ενέργειας, η δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τα χρηματιστήρια ενέργειας (βλ. και αιτ. σκ. 19 του προσομίου του Κανονισμού 2015/1222). Ο εν λόγω Κανονισμός προβλέπει ότι τα χρηματιστήρια ενέργειας που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο, κράτους μέλους, θα μπορούν να ορίζονται ως «NEMO» (Nominated Electricity Market Operators) με βάση τη διαδικασία σχετικού διορισμού τους από τα κράτη μέλη για τις ανάγκες της σύζευξης αγοράς. Η λειτουργία αυτή δεν αναφέρεται από το γεγονός ότι
--	---

	γίνεται ανεκτίμη από την ενωσιακή διάταξη του άρθρου 5 του εν λόγω Κανονισμού, η διατήρηση εθνικού μονοπωλίου αγοράς ενέργειας, υπό τους όρους και χρονικούς περιορισμούς ως προς την ύπαρξη των μονοπωλίων αυτών που θέτει η ως άνω διάταξη. Συνεπώς, κρίνεται αναγκαίο όπως υιοθετηθεί ο χρηματιστηριακός θεσμός τουλάχιστον από τον ΛΑΓΗΕ (αν όχι και από άλλα νομικά πρόσωπα κατά το πρότυπο της απελευθέρωσης που ο εν λόγω Κανονισμός υπαγορεύει) και όπως προβλεφθούν στο Σχέδιο οι χρηματιστηριακοί κανόνες λειτουργίας του με βάση και τις καλές και παραδεδομένες πρακτικές που ισχύουν στις ενεργειακές αγορές στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς. Επίσης, επειδή είναι ιδιαίτερα νευραλγικής σημασίας τόσο για τις ενεργειακές αγορές τους μετρητοίς όσο και για τις προθεσμιακές (χρηματοπιστωτικών μέσων) η λειτουργία της εκκαθάρισης η οποία για το λόγο αυτό υπάγεται σε αναγκαστικού δικαίου ενωσιακή ρύθμιση, χρήζουν ειδικής προσοχής οι αναφορές σε αυτήν στο Σχέδιο. Πιο συγκεκριμένα, οι διατάξεις του Σχεδίου δε θα πρέπει να αναγράφουν την εφαρμογή αυτού του δικαίου με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1222 αλλά και τον Κανονισμό (ΕΕ) 648/2012 (EMIR) στον οποίο το Σχέδιο και ρητώς παραπέμπει. Ειδικές ενδεικτικές επισημάνσεις ως προς το θέμα αυτό είναι οι εξής: - Δε θα πρέπει να ορίζεται στο Σχέδιο ως αρμόδιος για την εκκαθάριση υποχρεωτικώς ο Διαχειριστής αγοράς σε σχέση ιδίως με την χονδρική αγορά προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας, διότι τούτο αντίκειται στην ως άνω νομοθεσία (EMIR). Η δυνατότητα ανάληψης της εκκαθάρισης από άλλο αδειοδοτημένο φορέα (CCP) βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας θα πρέπει εξάλλου να είναι επιτρεπτή και για την αγορά ενεργειακών προϊόντων τους μετρητοίς. - Το παράδειγμα αυτό ακολουθεί και ο φορέας ECC (European Commodity AG). - Δε θα πρέπει να ορίζονται διαφορετικά σε σχέση με τον EMIR οι επιμέρους λειτουργίες της εκκαθάρισης, υπό τους ειδικότερους στο Σχέδιο ορισμούς της εκκαθάρισης συναλλαγών, της κάλυψης των συναλλαγών, για να αποφευχθούν τυχόν νομικά προβλήματα ασυμβατότητας με τον ενωσιακό δίκαιο (Καν. 2105/1222, 648/2012) και τον τρόπο εφαρμογής του. - Θα πρέπει να διαχωριστούν με περισσότερη σαφήνεια οι εποπτικές αρμοδιότητες σε σχέση με την εκκαθάριση που κατά τα ισχύοντα, ως προς τον Κανονισμό (ΕΕ) 648/2012 τουλάχιστον, υπάγεται στην εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (άρθρ. 100 ν. 4209/2013). Τέλος, θα πρέπει να τεθεί με ειδικότερη σαφήνεια το θέμα της εποπτείας της αγοράς συνεκτιμώντας ότι για τους συμμετέχοντες σε «χονδρική αγορά ενέργειας» που θα συνιστούν χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν αποκλείονται ως τέτοιοι συμμετέχοντες με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 1227/2011 (REMIT), αλλά και τη γενική διατύπωση επί του θέματος του Σχεδίου (βλ. άρθρο 1, 14ο ορισμό), η εφαρμογή της χρηματοπιστωτικής νομοθεσίας (π.χ. κεφαλαιακές απαιτήσεις κλπ.) κρίνεται επιβεβλημένη. Με εκτίμηση, Οι καθηγητές, Παναγιώτης Αλεξάκης, Νικόλαος Μουλωνας
--	---

5	Ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας έχει ως σταθερό στόχο την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά ηλεκτρισμού και την ομαλή και αποδοτική ενσωμάτωσή της στην εσωτερική αγορά ηλεκτρισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υλοποίηση αυτού του στόχου υπηρετείται συστηματικά από τον Σύνδεσμό μας, στη βάση του θεσμικού ρόλου του ως εκπροσώπου των μεγαλύτερων ιδιωτικών εταιρειών παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού στην Ελλάδα, με πρωτοβουλίες και ενεργή συμμετοχή στα αντίστοιχα φόρα, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ύπαρξη ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού είναι προς όφελος τόσο των καταναλωτών, νοικοκυριών κι επιχειρήσεων, όσο και της εθνικής οικονομίας γενικότερα. Αυτό άλλωστε αποτυπώνεται και από τη σημαντική μείωση στα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρισμού που μπορούν να απολαμβάνουν τον τελευταίο καιρό οι καταναλωτές ακριβώς λόγω της ανάπτυξης του ανταγωνισμού, έστω και στην αρχική του φάση, στη λιανική αγορά. Η σύζευξη της εγχώριας αγοράς με τις αγορές των υπολοίπων κρατών-μελών της ΕΕ θα ενισχύσει τα οφέλη αυτά, ενώ παράλληλα θα ενδυναμώνει την ασφάλεια εφοδιασμού, η οποία συνιστά σημαντικό στοιχείο της δημόσιας ασφάλειας, ενώ συνδέεται άμεσα και με την αποδοτική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ. Παράλληλα, η σύζευξη των εθνικών αγορών και η ενσωμάτωσή τους στην ενιαία αγορά, θα συμβάλει στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για μείωση των εκπομπών Αερίων Φαινομένου Θερμοκηπίου.	Λήφθηκε μερικώς υπόψη
	Έχοντας αυτό ως δεδομένο, αποτελεί θετικό κι απαραίτητο βήμα η νομοθέτηση της εφαρμογής του ευρωπαϊκού μοντέλου-στόχου (target model) στην ελληνική αγορά. Άλλωστε, η ολοκλήρωση μέχρι το τέλος του 2017 του σχεδιασμού της ελληνικής αγοράς σε όλα τα χρονικά επίπεδα, με την εφαρμογή του μοντέλου αυτού, αποτελεί και σαφή δέσμευση της χώρας μας στο πλαίσιο του τρίτου μνημονίου συνεργασίας με τους διεθνείς εταίρους από τον Αύγουστο του 2015. Επιθυμώντας να συμβάλει στην ταχύτερη κι αποδοτικότερη εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στην ελληνική αγορά ηλεκτρισμού, ο Σύνδεσμος μας καταθέτει τα εξής σχόλια όσον αφορά στο παρόν σχέδιο νόμου: • Άρθρο 1: Καθώς το απομένον χρονικό διάστημα, ως το Δεκέμβριο 2017, είναι ιδιαίτερα βραχύ σε σχέση με το έργο που πρέπει να γίνει, αποτελεί επιτακτική ανάγκη το σχέδιο νόμου να περιλαμβάνει σαφή χρονικό προσδιορισμό για την εφαρμογή κάθε συγκεκριμένου βήματος που απαιτείται, ώστε τον Δεκέμβριο 2017 να έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στην αγορά ηλεκτρισμού. Στο κείμενο όμως του σχεδίου νόμου δεν περιλαμβάνεται κανένα σχετικό χρονοδιάγραμμα ως προς την ολοκλήρωση των επιμέρους ενεργειών (λ.χ. εισήγηση Κωδίκων, έγκριση, κλπ.) ούτε σαφής υποχρέωση καθενός από τα εμπλεκόμενα στην εν λόγω διαδικασία πρόσωπα να προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες εντός ορισμένου χρόνου. Μια πρόβλεψη τέτοιων προθεσμιών, θα συνιστούσε οπωσδήποτε σαφή και έντονη υπόδειξη προς τα εμπλεκόμενα πρόσωπα να προβούν άμεσα σε συγκεκριμένες ενέργειες. Εν προκειμένω, όχι μόνο δεν υφίσταται κάποια αναφορά στον «οδικό χάρτη» των απαιτούμενων ενεργειών, αλλά αντίθετως, προβλέπεται ότι «το χρονικό σημείο έναρξης της λειτουργίας» των σχεδιαζόμενων Αγορών, αλλά και «οι απαιτούμενες ενέργειες για την επίτευξη της λειτουργίας κάθε Αγοράς», θα οριστούν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά την απόλυτη διακριτική του ευχέρεια (βλ. το άρθρο 3 παρ. 3 του υπό διαβούλευση σχεδίου).	

Άρθρο 2 : Ορισμοί

Α/Α	Σχόλιο	Επεξήγηση
1	Στους ορισμούς του Άρθρου 2 περιλαμβάνονται όροι, όπως Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης και Κεντρικός Αντισυμβαλλόμενος, που δεν αναφέρονται ξανά στο υπόλοιπο κείμενο, υποδηλώνοντας την ύπαρξη ενός ελλιπούς νομοσχεδίου.	Δεν ισχύει
2	Άρθρο 2: Κατά την Κατάρτιση του Προγράμματος Κατανομής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι προσφορές στην Αγορά Επόμενης Ημέρας και την Ενδοημερήσια Αγορά, διότι αυτές οι προσφορές είναι μόνο διαθέσιμες για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα της επαναλαμβανόμενης Κατάρτισης του Προγράμματος Κατανομής.	Η εξειδίκευση του ζητήματος θα καθορισθεί στους οικείους Κώδικες των Αγορών.

Άρθρο 3 : Αρμοδιότητες της ΡΑΕ

Σελ./σ.	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
1	Άρθρο 3: Μολοντί σκοπός του παρόντος σχεδίου νόμου είναι ο εμπεριστατωμένος και συνεπής με τα ευρωπαϊκά δεσμευτικά κείμενα επανασχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στα πρότυπα του target model, οι προτεινόμενες νομοθετικές διατάξεις εν πολλοίς απλώς επαναλαμβάνουν τις ευρωπαϊκές επιταγές χωρίς να τις εξειδικεύουν. Όσον αφορά στην ανάθεση αρμοδιοτήτων στη ΡΑΕ (η οποία ως εθνική ρυθμιστική αρχή έχει καίριο ρόλο σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία), ο νομοθέτης αρκείται στη γενική παραπομπή «στις αρμοδιότητες των ρυθμιστικών αρχών που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 714/2009, «στον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1222» και «στον Κανονισμό (ΕΕ) 1227/2011» (βλ. το άρθρο 3 παρ. 1 του υπό διαβούλευση σχεδίου). Ωστόσο, οι εν λόγω γενικές αρμοδιότητες θα έπρεπε να εξειδικεύονται στην εθνική νομοθεσία σύμφωνα με τις ειδικές συνθήκες της εθνικής αγοράς, ώστε να είναι σαφές στους συμμετέχοντες ποιο είναι το ακριβές περιεχόμενο των εν λόγω αρμοδιοτήτων και πώς ασκούνται από τη ΡΑΕ. Ειδικότερα, απουσιάζουν συγκεκριμένες διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ Διαχειριστών, ΟΔΑΗ και Ρυθμιστικών Αρχών, αναφορικά με την ενιαία σύζευξη των αγορών επόμενης ημέρας και την ενιαία σύζευξη των ενδοημερήσιων αγορών, όπως απαιτεί η ίδια η ευρωπαϊκή νομοθεσία.	Θα περιγραφούν αναλυτικά στους οικείους Κώδικες
2	Στο Άρθρο 3, Παράγραφος 3 και προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος της ΡΑΕ ως ανεξάρτητου φορέα που ρυθμίζει στο πλαίσιο ενός ελεύθερου ανταγωνισμού την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας, η διατύπωση «ύστερα από γνώμη» να αντικατασταθεί «με τη σύμφωνη γνώμη».	Προκύπτει το ίδιο αποτέλεσμα

Άρθρο 4 : Σχέσεις ΡΑΕ με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Σελ./σ.	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
1	Στο Άρθρο 4, Παράγραφος 3, η διατύπωση πρέπει να είναι «η ΡΑΕ δύναται να συνεργάζεται», καθώς κρίνεται σκόπιμη η διατήρηση της ανεξαρτησίας της όσον αφορά την κάλυψη, την εκκαθάριση και τον διακανονισμό των ενεργειακών προϊόντων χονδρικής από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο.	Λήφθηκε μερικώς υπόψη

Άρθρο 5 : Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας

Σελ./σ.	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
---------	--------	------------------------

1	Στο Άρθρο 5, Παράγραφος 1 αναφέρεται ότι Συναλλαγές επί Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας είναι δυνατό να συνάπτονται διμερώς και εκτός της Χονδρικής Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Επομένως, ανακύπτει το ερώτημα αν ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ και ο ΛΑΓΗΕ θα γνωρίζουν την ύπαρξη τέτοιου είδους συναλλαγών, οπότε προτείνεται να καλυφθεί αυτό το κενό.	Θα δηλώνονται για την εκτέλεση της Αγοράς Επόμενης Ημέρας
2	• Άρθρο 5: Το κείμενο του παρόντος σχεδίου νόμου παραμένει σε πολύ γενικές γραμμές όσον αφορά στο σχεδιασμό και στη δομή των Αγορών Χονδρικής (Χονδρική Αγορά Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, Αγορά Επόμενης Ημέρας, Ενδοημερήσια Αγορά και Αγορά Εξισορρόπησης). Είναι απολύτως αναγκαίο να περιγραφούν αναλυτικά οι Αγορές Χονδρικής και οι σχετικοί Κώδικες, όπως αντίστοιχα γίνεται στο ν. 4001/2011 για τον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό και τον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να χρησιμοποιηθεί η δουλειά που ήδη έχει γίνει από ΡΑΕ, ΛΑΓΗΕ και ΑΔΜΗΕ με την εκπόνηση συγκεκριμένων κειμένων που αφορούν την εφαρμογή του μοντέλου-στόχου στην Ελλάδα και τα οποία παρουσιάστηκαν στους συμμετέχοντες στην αγορά τον Οκτώβριο του 2014. • Άρθρο 5, Παρ. 1: Θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη και για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά στα οποία οι καταναλωτές μπορούν να επιλέξουν μεταξύ περισσότερων του ενός προμηθευτών. • Άρθρο 5, Παρ. 2: Το σχέδιο νόμου δεν διευκρινίζει εάν στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, την Ενδοημερήσια Αγορά, καθώς και την Αγορά Εξισορρόπησης η συμμετοχή γίνεται σε επίπεδο μονάδας παραγωγής ή χαρτοφυλακίου ενέργειας. Η θέση του Συνδέσμου μας είναι ότι για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να υπάρχει μόνο μια εταιρεία στην ελληνική αγορά η οποία διαθέτει διαφοροποιημένο στόλο μονάδων παραγωγής, αλλά και πολύ αυξημένα μερίδια στην λιανική αγορά, η διασφάλιση των ίσων όρων ανταγωνισμού αλλά και της οικονομικά αποδοτικής παραγωγής ηλεκτρισμού, συνεπάγεται η συμμετοχή σε αυτές τις Αγορές Χονδρικής να γίνεται σε επίπεδο μονάδων παραγωγής. Η έως τώρα διεθνής εμπειρία δείχνει ότι η κεντρική κατανομή των συμβατικών μονάδων παραγωγής από τον Διαχειριστή Συστήματος, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή των συμβατικών παραγωγών ανά μονάδα κι όχι με χαρτοφυλάκιο ενέργειας, είναι περισσότερο πιθανό να οδηγήσει στη βελτιστοποίηση του κοινωνικού πλεονάσματος και στο βέλτιστο δυνατό προγραμματισμό και κατανομή των μονάδων προκειμένου να καλυφθεί το φορτίο του συστήματος και οι απαιτήσεις σε εφεδρεία κι ευέλικτη ισχύ. • Άρθρο 5, Παρ. 2Α: Το παρόν σχέδιο νόμου θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η λειτουργία της Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων δεν θα επιτρέψει στη μοναδική εταιρεία με διαφοροποιημένο στόλο μονάδων παραγωγής και πολύ υψηλό μερίδιο στη λιανική αγορά να συνάπτει διμερή συμβόλαια για την κάλυψη πελατών που εκπροσωπεί με χρήση των ακριβότερων θερμικών μονάδων που κατέχει και λειτουργεί. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα οι μονάδες αυτές να ενταχθούν στον προγραμματισμό και να κατανεμηθούν σε	Θα γίνει περαιτέρω εξειδίκευση στους Κώδικες ΜΔΝ

	πραγματικό χρόνο σε βάρος των πιο σύγχρονων και αποδοτικών μονάδων παραγωγής, ενώ το μεσοσταθμικό κόστος της δεσπόζουσας εταιρείας, άρα και τα τιμολόγια που προσφέρει, να παραμένουν συγκρατημένα με την αυξημένη χρήση των φθηνότερων της μονάδων στην Αγορά Επόμενης Ημέρας. Επομένως θα πρέπει στο πλαίσιο του υγιούς ανταγωνισμού το παρόν σχέδιο νόμου να περιλάβει και σχετική διάταξη που να προβοεί για την αποτροπή μιας τέτοιας στρατηγικής συμπεριφοράς από τη δεσπόζουσα επιχείρηση.	
--	---	--

Άρθρο 6 : Ορισμός και αρμοδιότητες του Διαχειριστή της Χονδρικής Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας

Χωρίς σχόλια.

Άρθρο 7 : Ορισμός και αρμοδιότητες του ΟΔΑΗ

Χωρίς σχόλια.

Άρθρο 8 : Εκκαθάριση και Διακανονισμός Συναλλαγών

α/α	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
1	• Άρθρο 8, Παρ. 5: Κατά τη γνώμη μας, το σχέδιο νόμου θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μια λίστα των ενεργειών στις οποίες υποχρεούται να προβεί η ΡΑΕ για την εύρεση νομικού προσώπου που θα αναλάβει την κάλυψη κι εκκαθάριση των συναλλαγών.	Δεν κρίνεται απαραίτητο

Άρθρο 9 : Καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ)

α/α	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισήγηση
-----	--------	------------------------

1	• Άρθρο 9: Τα καθήκοντα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ περιγράφονται λεπτομερώς στο ν. 4001/2011. Γιατί είναι απαραίτητη η επανάληψη των γνωστών αυτών καθηκόντων στο παρόν σχέδιο νόμου;	Εκκινεί μία νέα Αγορά. Η έναρξη της νέας Αγοράς οδηγεί σε κατάργηση του παλιού άρθρου και θέση σε ισχύ του νέου.
---	--	--

Άρθρο 10 : Σκοπός – Αρμοδιότητες της ΛΑΓΗΕ Α.Ε.

Χωρίς σχόλια.

Άρθρο 11 : Κατάρτιση και τροποποίηση των Κωδικών των Αγορών, του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος

α/α	Σχόλιο	Επεξηγήσεις, Εισήγηση
1	Στο Άρθρο 11 αναφέρονται οι πέντε Κώδικες που πρέπει να συνταχθούν, ώστε να λειτουργήσει η εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τις επιταγές του Target Model. Η σύνταξη και η νομοθέτηση των συγκεκριμένων Κωδικών απαιτούν χρόνο (τουλάχιστον τρία έτη από την μέχρι τότε εμπειρία), αναζητώντας έτσι τρόπους περιορισμού αυτού.	Το απαραίτητο κανονιστικό πλαίσιο θα έχει ολοκληρωθεί εντός του έτους 2017
2	• Άρθρο 11, Παρ. 6: Η ελληνική αγορά ηλεκτρισμού συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από τα υψηλά μερίδια της ΔΕΗ τόσο στην παραγωγή όσο, κυρίως, και στην λιανική αγορά. Η μείωση αυτών των μεριδίων προβλέπεται να γίνει, με σαφώς προσδιορισμένα βήματα, μέχρι το τέλος του 2019, όπως έχει δεσμευτεί η Ελλάδα στο πλαίσιο του τρίτου μνημονίου. Θεωρούμε ότι για όσο διάστημα απαιτείται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, έως ότου μειωθούν τα μερίδια αυτά θα πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένο το ποσοστό ενέργειας που μπορεί μια εταιρεία να διοχετεύσει μέσω Προθεσμιακών Προϊόντων ή διμερών συμβάσεων. Ο προσδιορισμός αυτού του ποσοστού αποτελεί και απαραίτητο μέτρο για τη μείωση της δύναμης επιηρεασμού της αγοράς από τον δεσπόζοντα Συμμετέχοντα. Σε αντίθετη περίπτωση υπάρχει κίνδυνος να απομείνουν πολύ περιορισμένες ποσότητες ενέργειας για συναλλαγή μέσω της Αγοράς Επόμενης Ημέρας. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο όμως θα οδηγούσε ουσιαστικά σε μια αγορά χωρίς βάθος συναλλαγών κι επομένως ευεπίφορη σε τυχάιες διακυμάνσεις. Αυτό θα σήμανε την αταξίωση της συγκεκριμένης αγοράς ως βασικού πεδίου αποκάλυψης της πραγματικής αξίας της ηλεκτρικής ενέργειας με αρνητικές συνέπειες σε όλο το φάσμα των συμμετεχόντων στην αγορά δηλ. παραγωγών, προμηθευτών, καταναλωτών κι ΑΠΕ. Σε όλες τις ανοικτές στον ανταγωνισμό αγορές ηλεκτρισμού διεθνώς, η τιμή της Αγοράς Επόμενης Ημέρας αποτελεί την τιμή εκκαθάρισης για την Χονδρική Αγορά Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, ενώ έχει το ρόλο της τιμής αναφοράς για πολλούς άλλους μηχανισμούς (π.χ. για την αποζημίωση του μηχανισμού	Θα εξειδικευθούν στους Κώδικες και με αποφάσεις της ΡΑΕ

	κυμαινόμενης προσαύξησης για τις ΑΠΕ, για το μόνιμο μηχανισμό διασφάλισης επαρκούς ισχύος, κ.α.). Επομένως, η διαμόρφωση μίας τιμής που να αποκαλύπτει πραγματικά το βραχυχρόνιο οριακό κόστος είναι εξαιρετικά σημαντική, και μπορεί να διασφαλιστεί μόνο με περιορισμό της δυνατότητας της δεσπόζουσας εταιρείας να συνάπτει διμερή συμβόλαια εκτός αγοράς για πολύ μεγάλες ποσότητες και να αποσπείρει πλήρως τη ρευστότητα της Αγοράς Επομένης Ημέρας. Η πρότασή μας είναι να περιληφθεί στο υπό διαβούλευση σχέδιο ποσοστό όχι μεγαλύτερο από το 1/3 ως ανώτατο όριο συναλλαγών που μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω Συμβάσεων αγοράς και πώλησης Προθεσμιακών Προϊόντων ή διμερών συμβάσεων ανά εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας. Η πρόβλεψη αυτή θα πρέπει να ισχύει ως το τέλος του 2019, ενώ πριν το τέλος του 2019 θα πρέπει να γίνει επανεκτίμηση για την αναγκαιότητα ή μη της συνέχισης εφαρμογής (ή τη διαφθοροποίηση) αυτού του ποσοστού.
--	--

Άρθρο 12 : Τροποποιήσεις του ν. 4001/2011

Α/Α	Σχόλιο	Επεξεργασία - Εισηγήση
1	Στο Άρθρο 12, Παράγραφος 3γ, σχετικά με την πρόσβαση στο δίκτυο, σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ διαχειριστή και αιτούντος την πρόσβαση και σύνδεση στο δίκτυο θα ήταν χρήσιμη η παρέμβαση της ΡΑΕ με την συγκρότηση επιτροπής ειδικών για σχετική γνωμάτευση. Στα διάφορα άρθρα του Σχεδίου Νόμου αναφέρεται ο ΕΣΜΗΕ με σημαντικές δραστηριότητες και ο ΕΔΔΗΕ χωρίς λεπτομέρειες, εάν π.χ. ταυτίζονται με τους ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ αντίστοιχα. Θα ήταν χρήσιμη μια διευκρίνιση στο νόμο και ίσως κάλυψη ενδεχομένως της περίπτωσης περισσότερων εταιρειών διαχείρισης μελλοντικά, ιδιαίτερα στα δίκτυα διανομής. Γενικές παρατηρήσεις Επίσης, απαιτούνται επιπλέον ενέργειες και αλλαγές που πρέπει να εφαρμοστούν κατ' ελάχιστον, έτσι ώστε η ενχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας να είναι συμβατή με το Target Model: • Τα νομικά πρόσωπα που θα επιλεγούν ή θα συγκροτηθούν από τους διαχειριστές των αγορών για ανάθεση έργου δεν πρέπει να έχουν καμία δραστηριότητα ή εξάρτηση σε παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας. Κρίνεται απαραίτητο να συμπεριληφθεί αυτό ως κριτήριο επιλογής στο νόμο ή τελικά στους Κώδικες. • Θα ήταν κατά τη γνώμη μας αναγκαία η εξασφάλιση εγγυήσεων και δεσμεύσεων των νομικών προσώπων που επιλέγονται για ανάθεση έργου από τους διαχειριστές λόγω της φύσεως των συναλλαγών. Μια τέτοια ρύθμιση θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στο νόμο ή τελικά με λεπτομέρειες στους Κώδικες.	Κάποια θα εξειδικευθούν στους Κώδικες ενώ κάποια άλλα δεν αφορούν το παρόν σχέδιο νόμου.

	- Καθορισμός δυναμικότητας διασυνδέσεων: Διατήρηση της μεθοδολογίας καθαρής διαθέσιμης δυναμικότητας διαμετακόμισης (Net Transfer Capacity, NTC) που εφαρμόζεται σήμερα και διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής της εναλλακτικής μεθοδολογίας βάσει ροών φορτίου (Flow-Based). - Συμμετοχή σε κοινή ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την εμπορία μακροχρόνιων διασυνδεδετικών δικαιωμάτων, στο πλαίσιο της Δευτερεύουσας Αγοράς Δικαιωμάτων. Οι τελικές επιλογές θα εξαρτηθούν και από την αποτελεσματική ή μη επίλυση δομικών προβλημάτων της εγχώριας αγοράς ηλεκτρισμού, όπως η μονοπωλιακή θέση της ΔΕΗ στη λιανική αγορά και η αποκλειστική πρόσβασή της σε λιγνιτική και υδροηλεκτρική παραγωγή.	
2	Άρθρο 12, Παρ. 1: Η προτεινόμενη τροποποίηση διατάξεων του ν. 4001/2011 μπορεί να επιφέρει σύγχυση σχετικά με την αρμοδιότητα των Ανεξάρτητων Αρχών στην ενεργειακή αγορά, ιδίως μεταξύ της ΡΑΕ και της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Προς άρση ενδεχόμενων παρερμηνειών, προτείνεται η αναδιατύπωση της προτεινόμενης διάταξης, ώστε να είναι σαφές ότι η ΡΑΕ έχει –ορθώς– αρμοδιότητα επιβολής ρυθμιστικών μέτρων και όρων στις Επιχειρήσεις που ασκούν Ενεργειακές Δραστηριότητες με σκοπό τη διασφάλιση της απαρégκλιτης εφαρμογής των διατάξεων της εσωτερικής και ευρωπαϊκής ρυθμιστικής ενεργειακής νομοθεσίας, την τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στις Επιχειρήσεις που ασκούν Ενεργειακές Δραστηριότητες και την εν γένει εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ενέργειας. Τέλος, έχουμε εντοπίσει μία σειρά από σημεία που χρήζουν νομοτεχνικής βελτίωσης, και τα οποία επιφυλασσάμε να επεξεργαστούμε και να καταθέσουμε στο Υπουργείο, μετά το πέρας αυτής της πολύ σύντομης σε διάρκεια διαβούλευσης.	Λήφθηκε μερικώς υπόψη

Άρθρο 13 : Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Χωρίς σχόλια.

Άρθρο 14 : Καταργούμενες διατάξεις

Χωρίς σχόλια.

Άρθρο 15 : Έναρξη ισχύος των διατάξεων
χωρίς σχόλια.